

HOVEDFAGS- TIMEN

Den lange hovedfagstime ved skoledagens begyndelse er et særkende for Steinerskolen. At disse timer også hænger sammen i perioder på 2–5 uger med samme faglige tema, bidrager yderligere til at styrke det kontinuerlige, samlende i undervisningen.

AF SVEIN BØHN

Svein Bøhn er pensioneret steinerskolelærer, forfatter og rådgiver i Steinerskoleforbundet i Norge

Skoledagen begynder med en hovedfagstime på 100–120 minutter som dagens første time.

Hovedfagstimen er lang og giver rigelig plads til fordybelse. Men fordi den er så omfattende, må den være varieret, for ikke at blive trættende. Varieret vil sige, at den veksler mellem bevægelse og ro, mellem adspredelse og koncentration og mellem latter og alvor.

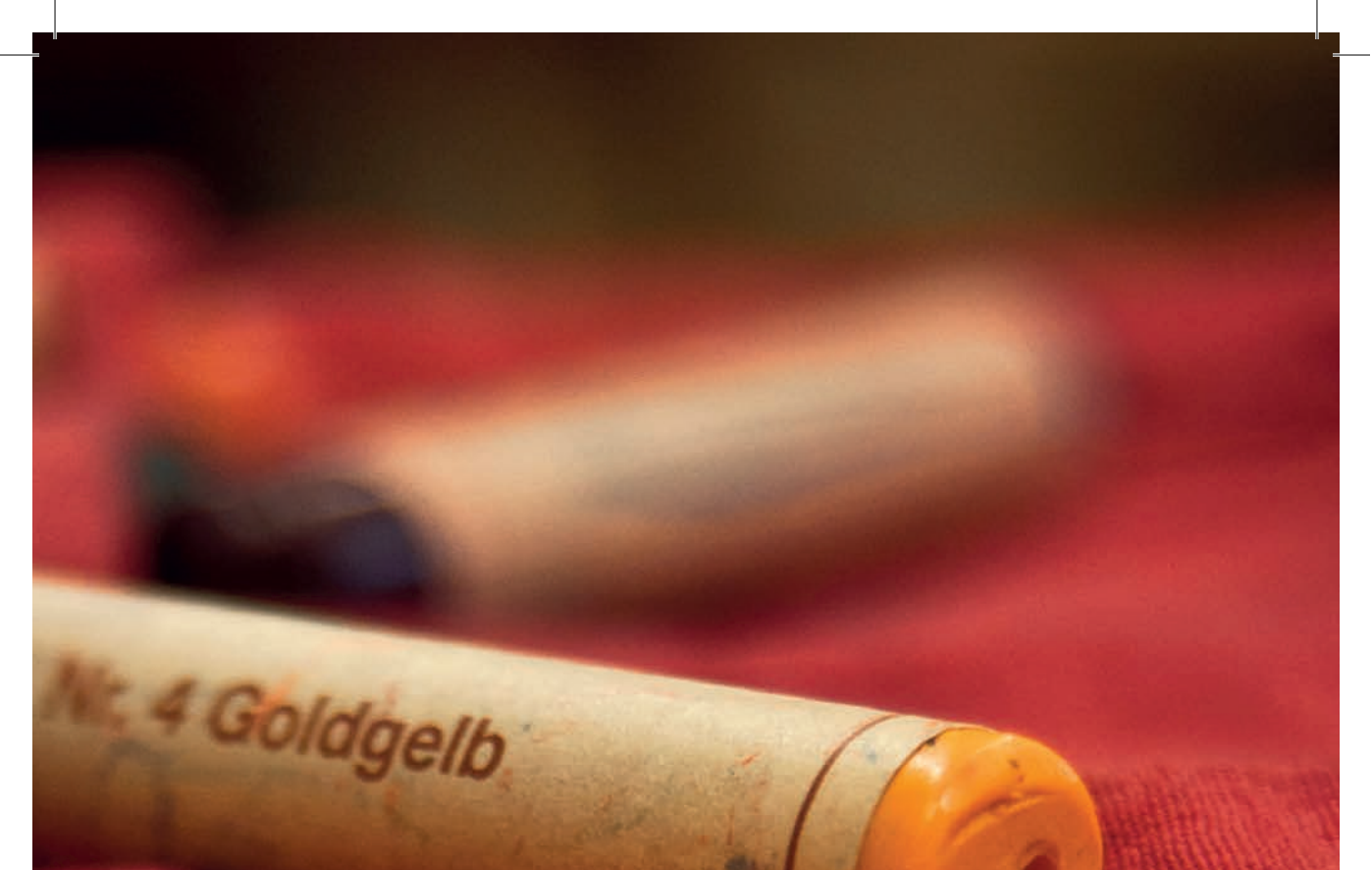
Bevidst appelleres der til mange sanser. Egentlig skal hele oplevelsesregisteret tages i brug. Således bliver barnet både modtagende og selvaktiveret. Et vigtigt pædagogisk redskab for at opnå dette er tredelingen af timen:

Først kommer gerne en rytmisk del: Vers, regler, sange og lege, bevægelse og folkedans, instrumentalmusik af forskellig slags, efterhånden fløjtespil. Denne del af timen bringer efterhånden klassen til ro, viljeselementet har fået udfoldet sig i fællesskabet, og det bliver godt at sidde ned en stund.

Arbejdsstunden

Anden del af timen, arbejdsstunden, begynder med tilbageblikket; gårsdagens stof bringes op som genfortælling, samtale eller som eftertanke. De indre billeder fra i går genopfriskes; nogen har tænkt på noget, nogen har måske drømt. Dette er samtidig klassens møde med sig selv; eleverne ser og oplever hinandens egenart. Denne del af timen glider naturligt over i en kunstnerisk bearbejdende virksomhed; der tegnes, skrives osv. Mange lærere lægger stor vægt på at få en lang og rolig arbejdsstund, fordi de har indset det virkningsfulde i den aktive ro, som eget arbejde medfører.

Tredje del af timen er viet til nyt stof: Fortællingen går videre; gårsdagens opbyggede spænding får

sin udløsning, eller læreren tager slet og ret et nyt tema op. For eleverne kan dette blive timens højdepunkt, men erfaringen siger, at mange børn i vores tid må lære at lytte! Evnen til at danne egne, indre billeder er svækket af alle de påtrængende billeder, som det ikke er muligt at skærme dem helt for.

Nu må denne tredeling af timen ikke opfattes som noget stift skema. De tre dele er ikke lige lange, og de har hver deres karakter eller kvalitet. Meningen er at tage alle dele af sjælelivet i brug i barnet; erindring – tænkning, oplevelse – følelse og viljesudfoldelse. Ingen af disse sider skal ligge stille, ingen af dem skal fremhæves som mere værdifulde end de andre. Det er ikke bare hovedet, som skal gå i skole.

Mulighed for fordybelse

At en sådan arbejdsform passer i de første klasser, er måske indlysende. Men erfaringen viser, at den meget enkelt kan tillempe i de fleste fag på alle klassetrin. Den lange hovedfagstime ved skoledagens begyndelse er derfor et særkende ved

Steinerskolen. At disse timer også hænger sammen i perioder på 2–5 uger med samme faglige tema, bidrager yderligere til at styrke det kontinuerlige, samlende i undervisningen. Det giver tilegnelsen en fordybelse, som den ellers ikke kunne få. Derimod er de øvrige fagtimer oftest af kortere varighed, gerne 45 minutter.

Generelt kan vi sige, at det er de teoretiske fag, som vinder mest på den lange hovedfagstimes arbejdsform. De fag, som kræver kontinuerlig øvelse gennem hele skoleåret, kommer derfor som faste ugetimer. Det gælder alle kunstneriske og håndværksmæssige fag, samt dansk, matematik, fremmedsprog og gymnastik. Enkelte af disse fag dukker også med jævne mellemrum op som hovedfagsperioder.

*Teksten er et uddrag fra bogen *Å tenne en ild. Steinerpedagogikk gjennom 13 år.**

Oversat af Anine Svane Olesen